

**Мазмұны**

- |          |                                                                                                                                   |           |
|----------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------|
| <b>1</b> | <b>Балалар музыка мектептерінің және балалар өнер мектептері музыка бөлімдерінің «Гобой» пәні бойынша білім беру бағдарламасы</b> | <b>3</b>  |
| <b>2</b> | <b>Образовательная программа по предмету «Гобой» детских музыкальных школ и музыкальных отделений детских школ искусств</b>       | <b>24</b> |

**Балалар музыка мектептерінің және балалар өнер мектептері  
музыка бөлімдерінің «Гобой» пәні бойынша  
білім беру бағдарламасы**

1. Балалар музыка мектептерінің және балалар өнер мектептері музыка бөлімдерінің «Гобой» пәні бойынша білім беру бағдарламасы (бұдан әрі - Бағдарлама) «Гобой» пәні бойынша оқытудың мақсатын, нәтижелерін және мазмұнын, білім беру процесін ұйымдастыруды, оларды іске асыру тәсілдері мен әдістерін, оқыту нәтижелерін бағалау өлшемшарттарын қамтитын білім берудің негізгі сипаттамаларының біртұтас кешенін анықтайды.

2. Осы бағдарламада келесі түсініктер қолданылады:

1) агогика – көркемдік мәнерлеудің мақсаттарына бағынышты, қарқыннан және метрден сәл ауытқулар (баяулату, жылдамдату);

2) амбушюр – кейбір белгілі мүштік құралы бар үрлемелі аспаптарда ойнау кезіндегі музыканттың еріндерін қою тәсілі;

3) арпеджио – фортепианода, кейбір клавишалық және ішекті аспаптарда аккордтарды орындау тәсілі, ол кезде аккордтардың дыбыстары бірінен кейін бірі шығады;

4) артикуляция – музыкалық аспапта ойнау кезінде немесе вокалдық партияларды айту кезіндегі дыбыстардың ретті қатарын орындау тәсілі;

5) деташе – ішекті-ысқылы аспаптарда орындау тәсілдерінің түрлілігі;

6) диминуэндо – дыбыс күшінің біртіндеп азаюын білдіретін музыкалық термин;

7) доминантсептаккорд – төрт дыбыстан құралған аккорд, олар терция бойында орналасқан немесе орналасуы мүмкін, мажордың бесінші сатысынан (доминанттар) және гармониялық минордан құралады;

8) дыбысты жүргізу – фонация процесіндегі дыбыстарды байланыстыру тәсілдері;

9) дыбыс шығару – әуенді шығару, музыкалық аспапта ойнау кезінде немесе ән айту кезінде дыбыстарды шығару;

10) дыбыс шабуылы – қандай да бір музыкалық аспапта ойнау кезіндегі немесе вокалдық партияларды орындау кезіндегі дыбыстарды шығаруға арналған дыбыс шығарудың алғашқы импульсі; әртүрлі дыбыс шығару тәсілдерінің, орындаушылық штрихтардың, артикуляция мен баса айтудың кейбір нюансировкалық сипаттамалары;

11) крещендо – дыбыс күшінің біртіндеп жоғарылауын білдіретін музыкалық термин;

12) легато – музыкалық аспаптармен өзара байланысын үзбей, бір дыбыстан екінші дыбысқа үзіліссіз ұласу арқылы орындау тәсілі,

дыбыстар арасында үзіліс болмайды;

13) музыкадағы динамика – дыбысталу қаттылығының ерекшеліктеріне байланысты түсініктер мен ноталық белгілердің жиынтығы;

14) музыкадағы ырғақ – өзара байланысқан бірнеше мәні бар музыкалық-теориялық және эстетикалық түсініктер; музыкалық дыбыстардың (тондардың) жоғары ұйымдастырылуы бойынша ретпен орналасуы; экспрессивтік, синтаксистік, сипаттық және жанрлық мәндеріне шартталған музыканы жеткізу нақышы; музыканы жеткізудегі тондардың мейлінше аз байланысуы, дербес мәнерлілік мәні бар, музыкадағы семантикалық бірлік;

15) музыкалық баса айту – бір уақытта дыбысты және техникалық дағдыларды меңгеру;

16) музыка теориясындағы гамма – ұзақтығы белгісіз дыбыстардың қатары, жандарындағы басқыштары бір-бірінен толық бір тонға және жартылай тонға артта болады; мектептің орындаушылық практикасында гамма дегеніміз жоғары немесе төменгі октавалық дыбыстар қатарын білдіреді; □

17) нюанс – музыкалық әуенділікті, аз ғана айырмашылықты сипаттайтын термин, дыбыстағы сәл ғана сезілетін ауысу: форте – қатты, dolce - нәзік, appassionato – ынтыға және сол сияқты;

18) нюансировка – музыканы орындау тәсілі, түрлі ерекшеліктердің көмегімен шығарманың бөліктері өз бедеріне ие болады;

19) ритм – уақыт аралығында музыканы ұйымдастыру;

20) октава – дыбыстар аралығындағы жиіліктің 1:2 қатынасы болатын музыкалық интервал, яғни жоғары дыбыстың жиілігі төменгіден 2 есе көп;

21) стаккато – бір дыбысты бірінен бөле отырып, үзік-үзік орындалатын музыкалық штрих: стаккато — легатоға қарама-қайшы келетін, дыбыс шығарудың (артикуляция) негізгі түрлерінің бірі;

22) тембр – дыбыс бояуы; музыкалық дыбыстың ерекше сипаттарының бірі;

23) технологиялық жағы – аспаптың, мүштіктің, ысқының қалпы; денені, басты, қолдарды, амбушюрді қою; орындаушылық тыныс техникасы, тіл техникасы (қатты, жұмсақ, қосымша шабуыл);

24) үндестілік (тональность) – ладтың жоғары қалпы;

25) үшдыбыстылық – терциялардың бойында орналасқан, үш дыбыстан құралған аккорд;

26) фразировка (баса айту) – мазмұнын, музыкалық ойдың қисынын анықтау мақсатында кезеңдерді, сөйлемдерді, сөздерді бөлу арқылы орындау процесіндегі музыкалық фразаларды көркемдік-мағыналық жағына байланысты ерекшелеуді білдіретін музыканы мәнерлеудің құралы;

27) штрих – дыбыс құрайтын ноталарды, ноталар тобын орындау тәсілі (амалы және әдісі);

28) ішектің амплитудасы – **максималды ауытқу сәтінде тербеліс кезіндегі оның мейлінше ауытқитын нүктелерінің және сол нүктемен ішектің қалыпты жағдайдағы, яғни қозғалыссыз күйіндегі сәті аралығындағы арақашықтық.**

3. Бағдарламаның мақсаты: гобойда ойнау бойынша алған білім, білік және дағдылары негізінде білім алушының музыкалық-шығармашылық қабілеттерін дамытуға жағдай жасау.

4. Бағдарламаның міндеттері:

Оқыту:

1) музыкалық шығарманы жеке және ансамбльде сауатты түрде орындауға мүмкіндік беретін гобой аспабында ойнау дағдылары мен тәсілдерін меңгеру;

2) бағдарламалық талаптарға сәйкес әртүрлі жанрдағы және формадағы шығармаларды меңгеру және гобоймен орындау;

3) музыкалық сауатты меңгеру, дүниетанымын кеңейту және музыкалық білімді, орындаушылық білік пен дағдыларды жинақтау.

Дамыту:

1) музыкалық есту қабілетін, метроритм сезімін, музыкалық есте сақтау жадын, музыкалық ойлауды, шығармашылық қиялды, әртістік қабілеттерді дамыту;

2) бейнелі ойлауды, музыканы эмоциямен қабылдауды, білім алушының шығармашылық қызметке оң уәждемесін қалыптастыру;

3) музыкалық дүниетанымын кеңейту, білім алушының жеке қабілеттерін дамыту.

Тәрбиелік:

1) білім алушының аспаппен жеке және ансамбльде музыка ойнау мәдениетін, гобойда ойнау бойынша алған білім, білік және дағдыларын практикада қолдануға талпынысын тәрбиелеу;

2) музыканы дұрыс қабылдауды, музыкалық шығарманы тыңдау білігін, тәрбиелеу, көркемдік талғамды, музыканы түсініп қабылдау негізінде орындаушылық шеберлік мәдениетін тәрбиелеу;

3) отандық және әлемдік мәдени құндылықтарды, дәстүрлерді, халық шығармашылығының озық үлгілерін үйрету негізінде өнерге деген сүйіспеншілікті тәрбиелеу;

4) білім алушының бойында кәсіби оқуын жалғастыруға деген саналы уәждемесін қалыптастыру.

5. Балаларды гобойда ойнауға оқыту мерзімі – бес жыл. Негізгі, жалпы орта білімді аяқтамаған, бірақ музыка саласындағы техникалық және кәсіптік білім беру бағдарламаларын іске асыратын білім беру ұйымдарына оқуға түсуді жоспарлап отырған балалар үшін, білім алушылардың ата-аналарының немесе оның орнын басатын

тұлғалардың сұранысы бойынша білім беру бағдарламасын меңгеру мерзімі бір-екі жылға ұлғайтылады.

6. Бағдарламаны іске асыруға арналған оқыту уақытының көлемі осы бұйырықтың 1-қосымшасында көрсетілген балалар музыка мектебінің үлгілік оқу жоспарына сәйкес анықталады. Оқыту жеке формада іске асырылады.

7. Бағдарлама гобойда ойнау техникасын меңгергісі келетін, қазақ, орыс, халық әуендерінің, әлем халықтары әуендерінің өңдеулері мен ыңғайландырылған классикалық шығармаларын үйренгісі келетін балаларды оқытуға арналған.

8. Бағдарламаның мақсатына қол жеткізу қағидаттары:

1) балалардың табиғи қабілеттерін дамытудағы біртіндеушілік;  
2) музыкалық сөздік қорын және техникалық тәсілдерді меңгерудегі қатаң жүйелілік;

3) сабақтардың жүйелілігі және ұдайылығы;

4) оқу процесінің мақсаттылығы.

9. Бағдарлама білім алушының әрі қарай жүргізетін практикалық қызметіне қажетті көлемдегі гобойда ойнау тәсілдерін меңгеруіне жағдай жасайды.

Бағдарлама шығармашылық, эстетикалық, рухани-адамгершілік тәрбие беруге бағытталған және жеке, ансамбльде, оркестрде орындаушылық дағдыларын меңгеруге, музыкалық өнерді зерттеу және меңгеру барысында өз бетінше жұмыс істеу дағдыларын алуға бағытталған.

10. Бағдарлама музыкалық дарындылықтары, дайындықтары және жалпы дамулары түрлі деңгейдегі балаларға арналған. Педагог оқу міндеттерін белгілеудегі икемділік, әр баланы оқыту стратегиясын қалыптастыру мүмкіндіктері есебінен әр білім алушыға жеке тәсілмен келуді іске асыруға жағдай жасайды. Педагог музыкалық білімді меңгерудегі қолжетімділікке, сатылылыққа және жүйелілікке, балалардың бойында музыкаға деген қызығушылықтарын оятуға ерекше көңіл бөледі.

11. Білім беру бағдарламасы білім алушының жеке тұлғалық қасиеттерін дамытуға ықпал ететін:

1) музыкалық сауаттың қажетті деңгейіне сәйкес музыкалық шығармаларды шығармашылықпен орындауға мүмкіндік беретін гобойда ойнау бойынша білім, білік және дағдыларды білім алушының меңгеруі;

2) шығармашылық қызметі тәжірибесін білім алушының алуы;

3) әлем халықтарының рухани және мәдени құндылықтарын білім алушының меңгеруі;

4) музыкалық білім алуы және музыкалық мәдениетке араласуы;

5) білім алушының бойында музыка өнері саласындағы негізгі кәсіби білім беру бағдарламаларын әрі қарай меңгерулеріне ықпал ететін білім, білік және дағдылар кешенін қалыптастыруға бағытталған.

12. Психологиялық-педагогикалық қолдау:

1) білім алушының даралығына сәйкес оның тұлғалық, зияткерлік және әлеуметтік дамуына, өзін өзі кәсіби анықтауына, зияткерлік-тұлғалық мүмкіндіктерін ескере отырып, шығармашылық қабілеттерін дамытуға жағдай жасауға;

2) білім алушының бойында оқуға деген оң уәждемесін қалыптастыруға;

3) білім алушының тұлға ретінде дамуына және өзін өзі жетілдіруіне ықпал ететіндей тұлғаға өзін өзі тануда, олардың өзіне шынайы баға беруіне және нақты өмірлік жағдайларда бейімделуінде, қиын жағдайларды жеңуде және эмоциялық тұрақтылыққа қол жеткізуде көмек көрсетуге;

4) бағдарламаның мақсаты мен міндеттеріне сәйкес білім алушыларға психологиялық көмек көрсетуге және қолдауға бағытталған.

13. Білім алушыларға қажетті орындаушылық дағдыларды және біліктерді үйрету мазмұны, сипаты және стилі жағынан түрлі көркемдік шығармалармен жұмыс істеу барысында іске асырылады, ал музыкалық тәрбие беру халық музыкасын, қазақстандық, орыс және шетел композиторларының шығармашылығын үйретуге негізделеді.

14. Балалардың гобойда ойнау бойынша білім, білік және дағдыларды, шығармашылық қызмет тәжірибесін, жеке және ансамбльде орындау тәсілдерін алуға бағытталуы бағдарламаның ерекшелігі болып табылады.

15. Ұжымдық музыка ойнаудың негізгі практикалық міндеттері – ансамбльдің дыбысталуын ести білу, бірыңғай ритмикалық қағысты сезіну, өзгермелі икемді ритмде келісілген түрде және көркем ойнау, бірге орындау, ансамбльдің қатысушыларымен өзара әрекеттесу сияқты ансамбльде ойнаудың арнайы дағдыларын қалыптастыру.

16. Бағдарлама білім алушының жас және жеке ерекшеліктерін ескереді, білім алушылардың функционалдық сауаттылықтарын дамытуға, және негізгі және пәндік құзыреттіліктеріне (оқу пәні шеңберінде меңгерілген арнайы білім, білік және дағдылар) қол жеткізуге бағытталған.

17. Бағдарламаның әдістемелік негізі:

1) тұлғаны қалыптастыруға деген тұтастық тәсіл тұжырымдамасы;

2) оқытудағы жас, жеке-қызметтік, жеке-сараланған және мәселелі-зерттеу тәсілдері;

3) заманауи педагогиканың жалпы дидактикалық постулаттары, білім беру процесінің белгілеген мазмұны, формалары және тәсілдері;

4) оқытудың дамытушылық мәнмәтініндегі білім алушының шығармашылық және орындаушылық қабілеттерін дамыту мәселелерін әзірлеу;

5) көрнекті педгогтер мен музыка танушылардың теориялық ережелері мен әдістемелік нұсқаулары.

18. Оқу материалын іріктеудің педагогикалық қағидаттары.

1) табиғи сәйкестілік және қолжетімділік қағидаты білім алушының жас ерекшеліктерін ескереді, білім алушының музыкалық және рухани-адамгершілік дамуына көмектесетін, тыңдауға, үйренуге, орындауға лайық оқу материалын іріктеп алуға мүмкіндік береді;

2) сабақтастық қағидаты білім алушының музыкалық-орындаушылық қызметі және оның мазмұны деңгейінде оқытудың барлық сыныптары арасындағы байланысты білдіреді;

3) оқытуды дараландыру қағидаты аспапта ойнаудың орындаушылық дағдыларын практикалық меңгерудің негізгі тәсілі болып табылады;

4) шығармашылық қағидаты білім алушының қабілеттерін және бейімділіктерін ашуды болжайды, жетістік жағдайын құруға, өнермен қуана араласуға ықпал етеді.

19. «Гобой» пәніне жеке оқытудың ерекшелігі оқыту әдістерін, құралдарын, формаларын және репертуар кешенін таңдаудың түрлілігін болжайды.

20. Қойылған міндеттерді орындау үшін қолданылатын оқыту әдістері:

1) ауызша – әңгімелесу, айтып беру, түсіндіру, пікірталас;

2) көрнекілік-демонстрациялық – педагогтің аспаппен шығарма орындауы, бақылау, интерактивті және мультимедиялық таныстыру рәсімін көрсету;

3) практикалық – аспаппен жұмыс, дайындық жаттығулары, шығарманы өз бетінше талдау, шығарманың жеке бөліктерімен жұмыс;

4) талдау – салыстыру және жалпылау, қисынды ойлауды дамыту;

5) эмоциялық – ассоциацияларды, бейнелерді, көркемдік әсерлерді таңдау, музыкалық бейнелі ойлауды дамыту.

21. Әдістерді таңдау білім алушының жасына және жеке ерекшеліктеріне, физикалық қабілеттері, шығармашылық қабілеттерінің даму деңгейіне байланысты болады. Оқу процесі қарапайымнан күрделіге қарай құрылады.

22. Сабақ формалары:

1) практикалық – ойнау тәсілдері мен дағдылары аспапта пысықталады;

2) топтық сабақтар ансамбльде ұжыммен музыка ойнау үшін өткізіледі;

3) дайындық-концерттік (дайындық және концерттік нөмірлерді көпшілік алдында көрсету);

4) байқаулар;

5) ойын сабағы (сабақ барысында ойын технологияларын қолдану);

6) экскурсия сабағы және басқалары.

23. Педагог бағдарламаны заманауи музыка мектептерінде іске асыруда интерактивті білім беру технологияларын, сабақтардың классикалық және дәстүрлі емес түрлерін қолданады.

24. Педагогтің білім алушымен жеке жүргізетін сабағы сыныптағы оқу-тәрбие жұмысының негізгі формасы болып табылады. Жеке сабақтарды педагогпен немесе басқа білім алушылармен ансамбльде ойнаумен үйлестіру өте тиімді.

25. Сабақ жоспары бір уақытта өткізілетін теориялық және практикалық сабақтардан тұрады.

26. Сабақпен қатар жұмыстың сабақтан тыс түрлері жүргізіледі:

1) ансамбльде ойнау;

2) концерттік, байқаулық қойылымдарға дайындық;

3) шығармашылық және мәдени-ағартушылық іс-шараларға қатысу;

4) филармонияларға, театрларға, концерттік залдарға, мұражайларға және тағы басқаларға бару;

5) музыка қайраткерлерімен, орындаушылармен, композиторлармен кездесу.

27. Осы бағдарлама негізінде педагог білім беру процесін ұйымдастырудың анықталған сынып үшін ұтымды және барынша тиімді мазмұнын, әдістерін және тәсілдерін анықтайтын оқу жұмыс бағдарламасын әзірлейді.

28. Оқу жұмыс бағдарламасының құрылымдық элементтері:

1) титул парағы;

2) түсінік хат;

3) оқу қызметін жоспарлау;

4) оқу процесін оқу-әдістемелік қамтамасыз ету.

29. Титул парағындағы негізгі мағлұматтар:

1) білім беру ұйымының аталуы;

2) оқу пәнінің аталуы;

3) оқу жұмыс бағдарламасы арнайы әзірленген сыныпты көрсету;

4) оқу жұмыс бағдарламасының жұмыс мерзімі (оқу жылы);

5) педагог туралы қысқа мағлұмат;

6) білім беру ұйымы басшысының оқу жұмыс жоспарын бекіткендігін белгілеуге арналған орын.



30. Түсінік хаттың мазмұны:

- 1) негіздеме ретінде білім беру бағдарламасы;
- 2) анықталған сыныпта пәнді оқыту кезіндегі өзекті педагогикалық мақсат және міндеттер;
- 3) анықталған сыныптағы оқытудың ерекшеліктері (дамытушылық, түзету-дамытушылық, дарынды балалармен жұмыс және сол сияқты);
- 4) аталған сыныпта жұмысты ұйымдастырудағы ерекшеліктер мен мәселелер;
- 5) себептері мен өзгерістердің мақсаттарын нұсқай отырып, жеке тақырыптық блоктарды (тарауларды) меңгеру мерзімдерін және/немесе уақытын өзгерту туралы ақпаратты көрсету.

31. «Оқу қызметін жоспарлау» тарауы білім алушы қызметінің сипатын ерекшелейтін тақырыптық күнтізбелік жоспардан, сыныптар бойынша репертуарлық тізбеден құралады.

32. «Оқу процесін оқу-тақырыптық қамтамасыз ету» тарауының мазмұны:

- 1) білім алушыға арналған танымдық әдебиеттер тізбесі;
- 2) педагогке арналған әдістемелік әдебиеттер тізбесі;
- 3) оқу-көрнекілік құралдардың тізбесі.

33. Педагогтің оқу жұмыс бағдарламасы әдістемелік кеңестің отырысында қарастырылады және білім беру ұйымының басшысы оқу жылы басталғанға дейін бекітеді.

34. Педагог оқу жұмыс бағдарламасы негізінде әр білім алушыға арналған оқытудың жеке жоспарын құрады. Жеке жоспар білім алушының музыкалық және рухани-адамгершілік дамуының үйлесімді процесін сипаттайды.

35. Білім алушының жеке жоспары әр жартыжылдыққа құрылады, оны беру ұйымының басшысы бекітеді, журналға немесе білім алушының жеке іс қағаздарына енгізіледі.

36. Білім алушының жеке жоспарын құру барысында жеке жұмыстың болашақ және ағымдағы міндеттері ескеріледі, оқу жылының басы мен соңындағы оның мінездемесіне сәйкес құрастырылады.

Бір сыныптың өзінде бағдарламаны іске асырудың жеке жоспарлары, күрделілік деңгейі бойынша концерттік және емтихандық бағдарламалары бір бірінен біршама ерекшеленеді.

37. Білім алушының жеке жоспары кең репертуарлық үрдісті, халықтық, классикалық және композиторлық техниканың элементтері бар заманауи музыканы енгізу арқылы репертуарды жаңартуды және байытуды көрсетеді.

38. Оқу процесінің дұрыс ұйымдастырылуы, білім алушының музыкалық-орындаушылық қабілеттерінің табысты және жан-жақты

дамуы толығымен алғанда жұмыстың мұқият жоспарлануына, репертуардың дұрыс іріктелуіне тікелей байланысты болады.

39. Педагог әрбір білім алушының музыкалық қажеттіліктерін және дарындылық ерекшелігін ескеріп, әрқайсысына жеке репертуарлық стратегия әзірлейді.

40. Педагог музыкалық шығармалардың жеке репертуарлық тізбесін қалыптастырады, шығармаларды жүйеге келтіреді және білім алушының жеке мүмкіндіктеріне сәйкес репертуарды толықтырады.

41. Репертуарлық тізбе қазақ, орыс, шетел музыкасын, көркемдік деңгейі жоғары заманауи композиторлардың балалар мен жасөспірімдерге арналған пьесаларын, мультфильмдерден, балаларға арналған кинофильмдерден алынған танымал әндерді, халық музыкасын және басқаларды қамтиды.

42. Педагог оқу процесінде ладтық, үндестілік, ырғақтық және әуендік ерекшеліктерін ескере отырып, қазақ халық әндері мен күйлерінің өңдеулерін, қазақстан композиторларының шығармаларын кеңінен қолданады.

43. Репертуар заманауи отандық және шетел композиторлары шығарған үздік пьесаларын қамти отырып жүйелі түрде жаңартылады және кеңейтіледі.

44. Оқу репертуарының әр түрлі жанрдағы және стильдегі шығармаларға қанық болуы музыкалық материалды оқуға, салыстыруға, жүйелеуге оңтайлы жағдай туғызады.

45. Педагог күрделілігі төмендеу тапсырмадан мейлінше күрделі тапсырмаға біртіндеп ауысу, білім алушыға көркемдік мазмұны жағынан, сондай-ақ орындау техникасы жағынан қолжетімді болатындай материалдарды тандай отырып, оқыту әдістемесін және білім алушының репертуарын ойластырады.

46. Педагог репертуармен жұмыстың аяқталу деңгейін бекітеді, шығармаларды үйрену кезеңдерін белгілейді, бағдарламаның көлемін және күрделілігін түрлендіреді, әр білім алушының тұлғалық және жеке тәсілдерді ескеретін жаңа репертуардың есебінен репертуарлық тізбені толықтырады.

47. Педагог репертуармен жұмыс істеу барысында шығармалардың бір бөлігі көпшілік алдында немесе концертте (емтихандық) орындауға, қалған бөлігі – сыныпта жұмыс істеуге немесе таныстыру мақсатына арналатындығын ескереді.

48. Жеке жоспарға білім алушының музыкалық орындаушылық, көркемдік, техникалық мүмкіндіктерінен жоғары және оның жас ерекшеліктеріне сәйкес келмейтін шығармалар енгізілмейді.

49. Білім алушының музыкалық дүниетанымын кеңейту үшін, сыныпта егжей-тегжейлі оқытылатын шығармалардан бөлек,

жұмыстың түрлі аяқталу деңгейіне жол бере отырып, жаттап алуды талап етпей, түрлі сипаттағы пьесалардың қатарымен таныстырылады.

50. Жеке жоспардың міндетті тараулары:

- 1) гаммалармен жұмыс;
- 2) этюдтермен және жаттығулармен жұмыс;
- 3) классикалық және заманауи авторлардың пьесаларын орындау;
- 4) Қазақстан композиторларының шығармаларын орындау;
- 5) халық әндерінің және билерінің өңдеулері;
- 6) ансамбльдің құрамында жұмыс істеу;
- 7) ноталарды парақтан оқу дағдылары.

51. Әр жарты жылдықтың соңында педагог бекітілген жеке жоспардағы репертуарлық тізбеге енгізілген өзгерістерді көрсетіп, жоспардың орындалуын белгілейді, ал жылдың соңында білім алушының музыкалық және техникалық дамуына, жетістіктері және еңбек қабілеттеріне сипаттама береді.

52. Жылдың соңындағы білім алушыға берілген мінездеме даралығының келесі жақтарын ашып көрсетеді:

- 1) музыкалық қабілеттерінің деңгейі (естуі, ырғақ, жады);
- 2) білім алушының аталған аспапқа деген орындаушылық аппаратының сәйкестігі;
- 3) аспапқа икемделу деңгейі;
- 4) жалпы дамуы, эмоциялығы, қабылдауы, реакциясының жылдамдығы;
- 5) музыкамен айналысуға көзқарасы;
- 6) еңбекке қабілеттілігі, жинақылығы;
- 7) өз бетінше жұмыс істеу білігі;
- 8) мәтінді талдаудағы сауаттылық дәрежесі;
- 9) музыкалық шығармаларды меңгеру жылдамдығы;
- 10) жылдың соңындағы жетістіктері;
- 11) білім алушының музыкалық-техникалық дамуындағы кемшіліктері және оларды жеңу бойынша міндеттері.

53. Білім алушыны сипаттауда мақсатқа жетуге ұмтылуы, көркемдік қиялының болуы, аспапты еркін игеруі, техникалық жағынан еркіндігінің болуы сияқты жеке қасиеттері көрсетіледі.

54. Өзіндік сабақтар ұдайы және жүйелі түрде жүргізіледі. Жұмыс көлемі балалардың жалпы білім беру бағдарламаларын игеруімен қатар үй тапсырмасына дайындалуға кететін уақыт шығынын ескеріліп анықталады.

55. Жеке үй тапсырмасы бірнеше рет жүргізіліп, педагогтің ұсынымдарына сәйкес құрылады. Бірінші кезекте түрлі техникалық тәсілдерді пайдаланып, ең күрделі музыкалық эпизодтар пысықталады. Педагог білім алушының ақыл-ой және физикалық мүмкіндіктеріне байланысты қандай да бір шығармаға жұмсалатын уақытты анықтайды.

56. Үй тапсырмаларының мазмұны:

- 1) дыбыстарды дамытуға арналған жаттығулар (дыбыс ұзақтығымен жұмыс);
- 2) техниканы дамыту бойынша жұмыс (гаммалар, жаттығулар, этюдтер);
- 3) көркемдік материалмен жұмыс (пьесалар немесе ірі нысанды шығармалар);
- 4) ноталарды парақтан оқу.

57. Білім алушының өз бетінше жүргізетін сабақтарын белсендіру үшін сабақтың келесі формалары қолданылады:

- 1) өзінің орындауын талдау (білім алушы өзінің ойнауын бағалайды, жіберілген қателіктерін белгілейді);
- 2) білім алушың күнделігіне шығармамен жұмыс істеуге қатысты педагогтің маңызды ұсынымдарын жазу;
- 3) үй тапсырмаларын орындау туралы ауызша есеп беру (білім алушы қиындықтар туралы және оларды жою туралы айтады).

58. «Гобой» пәнінің үлгілік оқу жоспарындағы «Сольфеджио», «Қазақ музыка әдебиеті», «Әлемдік музыка әдебиеті», «Ұжымдық музыка ойнау» пәндерімен пәнаралық байланысы білім алушының түрлі көркемдік түсініктерді тұтас түсінуге итермелейді.

59. 1 сыныптағы бағдарламалық талаптар:

- 1) білім алушы аспаппен, құрылымымен, оны күту ережелерімен, ноталардың аталуымен, дыбыстардың ұзақтығына қарай олардың ноталық станның бойында орналасуымен, метрмен және басқа да қарапайым теориялық мәліметтермен танысады;
- 2) денені, қолды, аяқты дұрыс қою бойынша жұмыстар жүргізіледі, орындаушылық тыныс туралы түсінік, дыбыс шығарудың алғашқы дағдылары қалыптасады;
- 3) білім алушы деташе, стаккато және легато, мажорлық және минорлық гаммаларды, «до», «соль», «фа мажор», «ля», «ми», «ре минор» үндестілігіндегі үшдыбысты арпеджио, 10-12 этюдті, «деташе» штрихындағы жаттығуларды, 6-8 жеңіл пьесаны меңгереді.

60. 1 сыныптың оқу пәнінің мазмұны.

Тақырыптық жоспарлау.

1-тақырып. Аспаппен танысу. Гобойдың құрылымы. Аспапты күту ережелері.

2-тақырып. Ноталардың аталуымен, дыбыстардың ұзақтығына қарай олардың ноталық станның бойында орналасуымен, метрмен және басқа да қарапайым теориялық мәліметтермен танысу.

3-тақырып. *Орындаушылық тынысты қою. Орындаушылық тынысты дамыту. Орындаушылық тыныстың ерін, тіл, саусақ жұмыстарымен өзара байланысы. Ырғақтың тазалығына қол жеткізу.*

4-тақырып. Ойын барысындағы еріннің қызметі, ерін техникасының мәні және оны дамыту әдістері. Ерін және бет бұлшық еттерінің жүйесі, ерін аппараты түсінігі, «амбушюр» түсінігі. Ерін аппаратының орындаушылық тыныспен өзара байланысы.

5-тақырып. Денені қою. Жас музыканттардың денені қоюда жіберетін қателіктері.

6-тақырып. Тіл қызметі, дыбыс шабуылының ерекшеліктері. Тіл техникасын дамыту. Дыбыс шығарудағы тілдің ролі. Тіл бұлшық еттерінің құрылымы және қызметі. Дыбыс шабуылы түсінігі. Шабуыл түрлері. Гобойда ойнау кезінде мейлінше жиі қолданылатын штрихтар. Оларды белгілеу тәсілдері және орындау ерекшеліктері. Штрихтардың музыкалық-мәнерлілік мәні және оларды музыканың стильдік ерекшеліктеріне байланысты қолдану. Штрихтарды орындау кезінде тілді, тыныс алатын ауа ағынын және саусақтарды үйлестіру. Гобойда ойнау кезіндегі тілдің жұмымысымен байланысты техникалық тәсілдерді дамыту.

7-тақырып. Саусақ техникасы, ойын практикасындағы оның мәні және дамыту тәсілдері. Саусақ техникасы түсінігі. Саусақ қозғалыстарының механизмі. Техникалық дағдыларды меңгерудегі түсінудің және автоматтандыру. Ойын аппаратының автоматты іс-әрекетке қабілеттілігі. Саусақ техникасын дамытудың ерекшеліктері. Саусақтар мен тілді үйлестіру, өзара синхронды әрекеттестігі. Музыканы орындаудағы есту қабілетін бақылау қызметтері. Саусақтардың техникасын дамыту тәсілдері орындаушылық техниканы жетілдірудің ажырамас бөлігі.

8-тақырып. Аспапты күйге келтіру.

9-тақырып. Штрихтар, артикуляция, дыбыс шабуылы, дыбыс жүргізу. Штрих түсінігін анықтау. Штрих дегеніміз музыкалық дыбысты шығару, жүргізу және аяқтау тәсілі сияқты. Деташе, стаккато және легато штрихтары.

10-тақырып. «До», «соль», «фа мажор», «ля», «ми», «ре минор» үндестіліктеріндегі мажорлық және минорлық гаммалар.

11-тақырып. «До», «соль», «фа мажор», «ля», «ми», «ре минор» үндестіліктеріндегі үш дыбысты арпеджио.

12-тақырып. Пьесалармен жұмыс. Мәнерліліктің музыкалық-орындаушылық құралдарын қолдану бойынша дағдылар (штрихтармен, нюанстармен, баса айтулармен жұмыс).

13-тақырып. Үйретілетін шығарманың көркемдік және техникалық жақтарының арасындағы байланыстарды қадағалау.

14-тақырып. Ноталарды парақтан оқу дағдылары. Музыкалық есте сақтау жадын дамыту.

15-тақырып. Жаттығуларды жаттау.

16-жаттығу. Бір белгісі бар үндестіліктегі мажорлық және минорлық гаммалар.

17-жаттығу. Баяу қарқындағы үшдыбыстылық. Қарқынның тұрақтылығы сезімін дамыту.

18-тақырып. Жаттығуларды жаттау.

19-тақырып. Этюдтерді жаттау.

20-тақырып. Пьесаларды жаттау.

61. 1 сыныптың бағдарламасын игеруден күтілетін нәтижелер.

1 сыныпта оқу жылының аяғында білім алушы келесі білім, білік және дағдыларға ие болады:

- 1) құрылысын және гобойды күту ережелерін біледі;
- 2) музыкалық сауат негіздерін біледі;
- 3) гобойда ойнағанда тынысты дұрыс қолданады;
- 4) амбушюр қойылымдарын біледі,
- 5) қолдардың саусақтарын және дене қалпын қояды біледі және сақтайды;

6) «штрих» және деташе, стаккато мен легато штрихтары туралы түсініктерді біледі;

7) до», «соль», «фа мажор», «ля», «ми», «ре минор» үндестіліктеріндегі үшдыбысты арпеджионы орындайды;

8) «до», «соль», «фа мажор», «ля», «ми», «ре минор» үндестіліктерінде мажорлық және минорлық гаммаларды орындайды;

9) ноталарды парактан оқудың алғашқы дағдыларына ие болады;

10) қарапайым жаттығуларды, этюдтерді, пьесаларды орындайды.

62. 2 сыныптағы бағдарламалық талаптар:

1) орындаушылық техниканы, ерінді, қолды, денені қояды, орындаушылық тынысты қалыптастыру, этюдтер мен жаттығуларды парактан оқу дағдыларын дамыту бойынша жұмыстар жалғастырылады;

2) ырғақ, дыбыс шығару және ритм бойынша жұмыстар жалғастырылады, штрихтарды орындау сапасына қойылатын талаптар күшейтіледі, мәнерліліктің музыкалық-орындаушылық құралдарын қолдану бойынша дағдылар меңгеріледі, үйретілетін пьесалардағы және ірі нысанды шығармалардағы мейлінше күрделі эпизодтар пысықталады;

3) білім алушы мажорлық және минорлық гаммаларды, екі белгіні қоса алғанға дейінгі үндестіліктегі үшдыбысты арпеджионы, мүмкіндігі бойынша екі октавада (қалыпты қарқындағы), деташе, стаккато және легато штрихтарындағы 14-16 этюдтер мен жаттығуларды, 10-14 пьесаны, 4-6 ансамбльді меңгереді.

63. 2 сыныптағы оқу пәнінің мазмұны.

Тақырыптық жоспарлау.

1-тақырып. Ерінді, қолды, денені, орындаушылық тынысты қою бойынша жұмыс.

2-тақырып. Екі белгіні қоса алғанға дейінгі үндестіліктегі мажорлық және минорлық гаммалар, мүмкіндігіне қарай екі октавада (қалыпты қарқында).

3-тақырып. Екі белгіні қоса алғанға дейінгі үндестіліктегі үшдыбысты арпеджио, мүмкіндігіне қарай екі октавада (қалыпты қарқында).

4-тақырып. Пьесалармен және ірі нысанды шығармалармен жұмыс. Мәнерліліктің музыкалық-орындаушылық құралдарын қолдану бойынша дағдылар.

5-тақырып. Үйретілетін шығарманың көркемдік және техникалық жақтарының арасындағы байланыс.

6-тақырып. Білім алушының этюдтер мен жаттығуларды парақтан оқу дағдыларын дамыту бойынша жұмыс.

7-тақырып. Жаттығуларды жаттау (деташе, стаккато және легато штрихтарында).

8-тақырып. Этюдтерді жаттау (деташе, стаккато және легато штрихтарында).

9-тақырып. Пьесаларды жаттау.

64. 2 сыныптың бағдарламасын игеруден күтілетін нәтижелер.

2 сыныпта оқу жылының соңында білім алушы келесі білім, білік және дағдыларға ие болады:

1) баса айту кезінде тынысты дұрыс жұмсайды;

2) әртүрлі штрихтарды және нюансировкаларды қолданады;

3) екі белгіні қоса алғанға дейінгі үндестіліктегі мажорлық және минорлық гаммаларды біледі;

4) қалыпты қарқындағы, екі белгіні қоса алғанға дейінгі үндестіліктегі үшдыбысты арпеджионы біледі;

5) *detache* және *legato* штрихтарымен хроматикалық гаммаларды орындайды;

6) мәнерліліктің музыкалық-орындаушылық құралдарын қолдану бойынша дағдыларды біледі;

7) үйретілетін шығарманың көркемдік және техникалық жақтарының арасындағы байланысты белгілей алады;

8) этюдтер мен жаттығуларды парақтан оқудың алғашқы дағдыларына ие болады;

9) гаммаларды, этюдтерді әртүрлі нюанстарда және штрихтарда орындайды;

10) үйретілетін шығарманың қиын тұстарымен, жеке бөліктерімен жұмыс істейді, бөліктерді жалпы тұтастырады.

65. 3 сынып бойынша болжамды бағдарламалық талаптар:

1) білім алушының музыкалық бейнелі ойлауын және орындаушылық дағдыларын дамыту, орындаушылық техниканы қалыптастыру, этюдтер мен жаттығуларды парақтан оқу дағдыларын дамыту бойынша жұмыстар жүргізіледі;

2) білім алушы көркемдік және техникалық жақтарының арасындағы байланыстарды ескеріп, зерделенетін шығармалардың және ірі нысанды шығармалардың мейлінше күрделі тұстарын пысықтайды;

3) білім алушы мажорлық және минорлық гаммаларды, әртүрлі штрихтық және ритмикалық нұсқаларда, үш белгіні қоса алғанға дейінгі үндестіліктердегі үшдыбысты арпеджионы (жылдам қарқында), деташе, стаккато, легато штрихтарындағы 15-20 этюдті, 12-14 пьесаны, 6-8 ансамбльді меңгереді.

66. 3 сыныптағы оқу пәнінің мазмұны.

Тақырыптық жоспарлау.

1-тақырып. Мажорлық және минорлық гаммалар, жылдам қарқындағы үш белгіні қоса алғанға дейінгі үндестіліктердегі үшдыбысты арпеджио.

2-тақырып. Пьесалармен және ірі нысанды шығармалармен жұмыс. Мәнерліліктің музыкалық-орындаушылық құралдарымен жұмыс. Штрихтармен, нюанстармен, дыбыс жүргізумен жұмыс. Үйретілетін шығарманың көркемдік және техникалық жақтарының арасындағы байланыс.

3-тақырып. Ноталарды парақтан оқу.

4-тақырып. Пьесаларды жаттау.

5-тақырып. Этюдтерді жаттау.

6-тақырып. Ірі нысанды шығармаларды жаттау.

67. 3 сыныптың бағдарламасын игеруден күтілетін нәтижелер.

3 сыныпта оқу жылының соңында білім алушы келесі білім, білік және дағдыларға ие болады:

1) мажорлық және минорлық гаммаларды, үш белгіні қоса алғанға дейінгі үндестіліктердегі үшдыбысты арпеджионы орындайды. Гаммалар әртүрлі штрихтармен және ритмикалық нұсқаларда жылдам қарқында орындалады;

2) пьесаларды және ірі нысанды шығармаларды орындау кезінде шығарманың көркемдік және техникалық жақтарының арасындағы байланысты ескереді;

3) мәнерліліктің музыкалық-орындаушылық құралдарын қолдану бойынша дағдыларға ие болады (штрихтармен, нюанстармен, дыбыс жүргізумен жұмыс);

4) этюдтер мен жаттығуларды парақтан оқу дағдыларын меңгереді.

68. 4 сыныптағы бағдарламалық талаптар:



1) дыбыс сапасына және орындау мәнеріне қойлатын талаптардың жоғары болуы кезіндегі орындаушылық техниканы қалыптастыру бойынша жұмыс жалғастырылады;

2) пьесаларды, ірі нысанды шығармаларды орындау барысында көркемдік жағынан ұтымды техникалық тәсілдер пысықталады, парақтан оқу, шығармаларды талдау дағдылары дамиды;

3) білім алушы жылдам қарқында әртүрлі штрихтардағы мажорлық және минорлық гаммаларды, баяу қозғалыстағы хроматикалық гаммаларды, төрт белгіні қоса алғанға дейінгі үндестіліктердегі үшдыбысты арпеджионы, 15-20 этюдті, 8-10 пьесаны, 8-10 ансамбльді меңгереді.

69. 4 сыныптың оқу пәнінің мазмұны.

Тақырыптық жоспарлау.

1-тақырып. Орындаушылық техниканы қалыптастыру. Тыныстың түрлері.

2-тақырып. Жылдам қарқындағы мажорлық және минорлық гаммалар.

3-тақырып. Баяу қозғалыстағы хроматикалық гаммалар.

4-тақырып. Төрт белгіні қоса алғанға дейінгі үндестіліктердегі үшдыбысты арпеджио.

5-тақырып. Пьесалармен және ірі нысанды шығармалармен жұмыс. Мәнерліліктің музыкалық-орындаушылық жұмыстары. Орындалатын шығармаларды талдау. Орындаушылық техникасының түрлері. Көркемдік жағынан ұтымды техникалық тәсілдерді қолдану.

6-тақырып. Парақтан оқу дағдыларын дамыту.

7-тақырып. Пьесаларды жаттау.

8-тақырып. Этюдтерді жаттау.

9-тақырып. Ірі нысанды шығармаларды жаттау.

70. 4 сыныптың бағдарламасын игеруден күтілетін нәтижелер.

4 сыныпта оқу жылының соңында білім алушы келесі білім, білік және дағдыларға ие болады:

1) жылдам қарқында мажорлық және минорлық гаммаларды (әртүрлі штрихтарда) орындайды;

2) баяу қозғалыстағы хроматикалық гаммаларды орындайды;

3) төрт белгіні қоса алғанға дейінгі үндестіліктердегі үшдыбысты арпеджионы біледі;

4) мәнерліліктің музыкалық-орындаушылық құралдарын пайдалану бойынша дағдыларға ие болады;

5) орындалатын шығармаларды талдай алады;

6) орындаушылық техникасының түрлерін біледі, көркемдік жағынан ұтымды техникалық тәсілдерді қолданады;

7) жаттығуларды, этюдтерді парақтан оқу дағдыларына ие болады.

71. 5 сыныптағы бағдарламалық талаптар:

1) пьесалармен, ірі нысанды шығармалармен жұмыс, этюдтерді, пьесаларды, ансамбльдерді парақтан оқу дағдыларын дамыту, мәнерліліктің музыкалық-орындаушылық құралдарын қолдану, орындалатын шығармаларға талдау жасау, орындаушылық техникасының әртүрлі түрлерін меңгеру, көркемдік жағынан ұтымды техникалық тәсілдерді қолдану бойынша жұмыстар жалғастырылады;

2) білім алушы бес белгіні қоса алғанға дейінгі үндестіліктердегі мажорлық және минорлық гаммаларды, арпеджионы, барлық үндестіліктердегі доминантсептаккордтарды, әртүрлі штрихтардағы және ритмикалық суреттердегі хроматикалық гаммаларды, екі октавадағы жеке гаммаларды, барлық кілттердегі 18-20 этюдтерді, шағын формадағы 8-10 шығарманы, 1-2 ірі нысанды шығармаларды, 8-10 пьесаны (олардың 2-3 ірі нысанды шығармалар), 4-6 ансамбльді меңгереді.

72. 5 сыныптың оқу пәнінің мазмұны.

Тақырыптық жоспарлау.

1-тақырып. Төрт белгіге дейінгі үндестіліктердегі мажорлық және минорлық гаммалар.

2-тақырып. Барлық үндестіліктегі арпеджио, доминантсептаккордтар.

3-тақырып. Әртүрлі штрихтардағы және ритмикалық суреттердегі хроматикалық гаммалар, екі октавадағы жеке гаммалар.

4-тақырып. Мажорлық және минорлық гаммалар, қалыпты қарқындағы барлық үндестіліктегі арпеджио.

5-тақырып. Пьесалармен және ірі нысанды шығармалармен жұмыс. Мәнерліліктің музыкалық-орындаушылық құралдарын қолдану, орындалатын шығармаларды талдау, орындаушылық техниканың әртүрлі тәсілдерін игеру, көркемдік жағынан ұтымды техникалық тәсілдерді қолдану бойынша дағдылар. Этюдтерді, пьесаларды, ансамбльдерді парақтан оқу дағдыларын дамыту.

6-тақырып. Этюдтерді жаттау.

7-тақырып. Шағын формадағы шығармаларды жаттау.

73. 5 сыныптың бағдарламасын игеруден күтілетін нәтижелер.

5 сыныпта оқу жылының соңында білім алушы келесі білім, білік және дағдыларға ие болады:

1) орындаушылық техникасына ие болады;

2) төрт белгіге дейінгі мажорлық және минорлық гаммаларды орындайды;

3) барлық үндестіліктердегі арпеджионы, доминантсептаккордтарды орындайды;

4) әртүрлі штрихтардағы және ритмикалық суреттердегі хроматикалық гаммаларды, екі октавадағы жеке гаммаларды орындайды;

5) мажорлық және минорлық гаммаларды, қалыпты қарқындағы барлық үндестіліктердегі арпеджиоларды біледі және орындайды;

6) орындаушылық техниканың әртүрлі түрлерін біледі;

7) шығармаларды орындау барысында көркемдік жағынан ұтымды техникалық тәсілдерді қолданады;

8) ноталарды парактан оқу дағдыларын дамытады;

9) орындалатын шығармаларды талдау дағдыларына ие болады.

74. Білім беру бағдарламасын игеруден күтілетін нәтижелер.

Түлек біледі:

1) композиторлардың шығармашылығын, музыка өнері саласындағы отандық және шетелдік озық шығармаларды;

2) гобойдың көркемдік-орындаушылық мүмкіндіктерін;

3) музыкалық жанрларды және негізгі стильдік бағыттарды;

4) әртүрлі жанрлық музыканы;

5) әлемдік музыка мәдениетінің озық үлгілерін;

6) музыкалық сауаттың негіздерін;

7) музыка өнерінде қолданылатын музыкалық мәнерліліктің негізгі құралдарын;

8) мейлінше көп қолданылатын музыкалық терминдерді;

9) бағдарламалық талаптарға сәйкес әртүрлі жанрдағы және стильдегі шығармалардан тұратын гобойға арналған репертуарды.

Түлек істей алады:

1) жанры және стилі әртүрлі музыкалық шығармаларды аспапта өз бетінше жаттай алады;

2) гобойда күрделі емес шығармаларды жаттау кезінде туындаған техникалық қиындықтарды өз бетінше жеңеді;

3) гобойда музыкалық шығарманы орындау кезінде көркемдік бейнені жасай алады;

4) үйретілген музыкалық шығармаларды сауатты орындайды;

5) музыкалық шығарма мәнмәтінінде мәнерлілік құралдардың ролін түсіндіре отырып, ноталық мәтінді талдайды;

6) жеке, ансамбльде және оркестрде ойнайды;

7) дыбыстық техникамен жұмыс істейді;

8) гобойдың тембрлік көп түрлілігін қолданады.

Бітіруші түлекте:

1) авторлық мәтінді мейлінше нақты жеткізу, түрлі ғасырлардағы, стильдегі, бағыттардағы, жанрлардағы және формалардағы музыкалық шығармалардың репертуарын өзбетінше жинақтауға қол жеткізу үшін гобойдың көптеген мүмкіндіктерін қолдануға мүмкіндік беретін орындаушылық білім, білім және дағдылар кешені;

2) музыкалық шығармаларды парақтан оқу білігі, есту арқылы теру және күрделі емес музыкалық шығармаларды парақтан оқу дағдылары;

3) ансамбльде музыка ойнау негіздері;

4) білім алушының көркемдік талғамы;

5) мәнерліліктің музыкалық-орындаушылық құралдарын пайдалану бойынша дағдылар;

6) естуді бақылауды тәрбиелеу бойынша дағдылар және орындау процесін басқару білігі;

7) мәнерліліктің музыкалық-орындаушылық құралдарын пайдалану, орындалатын шығармаларға талдау жасау, орындаушылықтың әртүрлі түрлерін меңгеру, көркемдік жағынан ұтымды техникалық тәсілдерді қолдану бойынша дағдылар;

8) орындалатын шығармаларға теориялық талдау жасау дағдысы;

9) жеке орындаушы ретінде дайындық-концерттік жұмыс дағдылары;

10) ұжымдық шығармашылық қызмет дағдылары қалыптасқан.

75. Үлгерімді бақылаудың мақсаты білім алушының білім беру бағдарламасын игерудегі нәтижелілігін анықтау болып табылады.

Білім алушылардың бағдарламаны игеруін бақылау жұмысы, техникалық сынақ, академиялық концерт түрінде, қорытынды аттестаттау – бітіру емтиханы түрінде іске асырылады.

76. Аттестаттау формасы және білім алушылардың сыныптар бойынша көрсетілімдеріне қойылатын бақылау-бағдарламалық талаптары:

1) 1 сынып – бірінші тоқсанда: бақылау жұмысы (1 этюд, 1 пьеса), екінші тоқсанда: академиялық концерт (әртүрлі сипаттағы 2 пьеса), төртінші тоқсанда: академиялық концерт (әртүрлі сипаттағы 2 пьеса);

2) 2 сынып – бірінші, үшінші тоқсандарда: техникалық сынақ (мажорлық және минорлық гаммалар және үшдыбысты арпеджио, 1 этюд), екінші тоқсанда: академиялық концерт (әртүрлі сипаттағы 2 пьеса), төртінші тоқсанда: академиялық концерт (әртүрлі сипаттағы 2 пьеса);

3) 3 сынып – бірінші, үшінші тоқсандарда: техникалық сынақ (мажорлық және минорлық гаммалар және үшдыбысты арпеджио, 1 этюд), екінші тоқсанда: академиялық концерт (әртүрлі сипаттағы 2 пьеса), төртінші тоқсанда: академиялық концерт (әртүрлі сипаттағы 2 пьеса);

4) 4 сынып – бірінші, үшінші тоқсандарда: техникалық сынақ (гаммалар, үшдыбысты арпеджио және септаккордтар, 1 этюд), екінші тоқсанда: академиялық концерт (1 ірі нысанды концерттік шығарма),

төртінші тоқсанда: академиялық концерт (Қазақстан композиторның 1 пьесасы, түрлі сипаттағы 2 пьеса немесе 1 ірі нысанды шығарма).

5) 5 сынып – бірінші жартыжылдықта: техникалық сынақ (әртүрлі сипаттағы 3 пьеса), үшінші тоқсанда: техникалық сынақ (1 ірі нысанды шығарма, 1 пьеса), төртінші тоқсанда: бітіру емтиханы (1 ірі нысанды шығарма, 1 пьеса немесе әртүрлі сипаттағы 3 пьеса, Қазақстан композиторларының шығармаларын орындау міндетті болып табылады).

Музыкалық білім беруде оқыту нәтижелерін бақылау өлшемшарттары пән бойынша ағымдық үлгерім нәтижелерінен және концерттік көрсетілімдерден алған бағаларынан тұрады.

77. Педагог білім алушының жұмысын бағалау кезінде келесі өлшемшарттарды ескереді:

1) денені, саусақ аппаратын, аяқты, амбушюрді қою, орындаушылық тынысқа, саусақ аппаратына, көтеру амплитудасына, саусақтарды үйлесімді көтеру, моторлыққа ие болу;

2) музыкалық дыбысқа (дыбыс шабуылы және тоқтату, артикуляция, тілдің жұмысы), тембрдің мәнерлігі, дыбыстың ұзақтығы (тыныс шығарудың дамуы), бір нюанстағы дыбыстардың ұзақтығы, динамикадағы дыбыстың ұзақтығы (крицендо, диминуэндо), дыбыс ырғағының тазалығы, нюансировка, негізгі штрихтар;

3) музыкалық қабілетінің, физикалық шыдамдылығының, музыкалық есте сақтау жадының (музыкалық шығарманы тоқтамай, қатесіз орындау білігі), музыкалық шығарманың көркемдік бейнесін жеткізуі, шығарманың бір қалыпты қарқыныны ұстап тұруы (егер қарқындық ақаулар болмаса), ритмикалық комбинациялардың түзулігі (ритмикалық сурет).

78. Бағалау өлшемшарттары:

1) «5» бағасы «өте жақсы» – оқу жылына сәйкес бағдарламаны жатқа, мәнерлеп орындауы; мәтінді жақсы білуі, қажетті техникалық тәсілдерді, штрихтарды білуі; жақсы дыбыс шығаруы, орындалатын шығарманың стилін түсінуі; автордың ойына сәйкес, көркемдік бейнені жасауға ықпал ететін көркемдік жағынан ұтымды техникалық тәсілдерді қолдануы;

2) «4» бағасы «жақсы» – бағдарламасының оқу жылына сәйкестігі, анық көркем-музыкалық жеткізуді сауатты орындауы, ұсақ техникалық кемшіліктерінің болуы, орындалатын шығарманың бейнесін сәл сенімсіз жеткізуі;

3) «3» бағасы «қанағаттанарлық» – ноталық мәтінді нашар білуі, мәтіннің толық жатталмауы, техникалық дайындығының әлсіздігі, ойнауындағы көркемдік жағының төмендігі, орындау кезінде қателіктерге жол беруі, шығарманың сипатының анықталмауы;

4) «2» бағасы «қанағаттанарлық емес» – сабақтарға нашар қатысудың және өздік жұмыстардың әлсіздігінің салдарынан ноталық мәтінді жатқа білмеуі, аспапта ойнау дағдыларын төмен деңгейде меңгеруі;

5) «Сынақ» баға қойылмайды – орындауы оқытудың аталған кезеңінің тиісті деңгейіне сәйкес.

**Образовательная программа по предмету «Гобой» детских  
музыкальных школ и музыкальных отделений детских школ  
искусств**

1. Образовательная программа по предмету «Гобой» детских музыкальных школ и музыкальных отделений школ искусств (далее - Программа) определяет единый комплекс основных характеристик образования, включающий цель, результаты и содержание обучения, организацию образовательного процесса, способы и методы их реализации, критерии оценки результатов обучения по предмету «Гобой».

2. В настоящей программе используются следующие понятия:

1) агогика – небольшие отклонения (замедления, ускорения) от темпа и метра, подчинённые целям художественной выразительности;

2) амбушюр – способ сложения губ музыканта при игре на некоторых духовых инструментах с определенным устройством мундштука;

3) арпеджио – способ исполнения аккордов на фортепиано, некоторых клавишных и струнных инструментах, при котором звуки аккорда следуют один за другим;

4) артикуляция – способ исполнения последовательного ряда звуков при игре на музыкальном инструменте или при пении вокальных партий;

5) деташе – разновидность приёма исполнения на струнных смычковых инструментах;

6) диминуэндо – музыкальный термин, обозначающий постепенное уменьшение силы звука;

7) доминантсептаккорд – аккорд, состоящий из четырёх звуков, которые расположены или могут быть расположены по терциям, строится от пятой ступени (доминанты) мажора и гармонического минора;

8) звуковедение – способ связи звуков в процессе фонации;

9) звукоизвлечение – музыкальное извлечение, порождение звуков при игре на музыкальном инструменте или пении;

10) атака звука – первоначальный импульс звукоизвлечения, необходимый для образования звуков при игре на каком-либо музыкальном инструменте или при пении вокальных партий; некоторые нюансировочные характеристики различных способов звукоизвлечения, исполнительских штрихов, артикуляции и фразировки;

11) крещендо – музыкальный термин, обозначающий постепенное увеличение силы звука;

12) легато – приём игры на музыкальном инструменте, связанное исполнение звуков, при котором имеет место плавный переход одного

звука в другой, пауза между звуками отсутствует;

13) динамика в музыке – совокупность понятий и нотных обозначений, связанных с оттенками громкости звучания;

14) интонация в музыке – музыкально-теоретическое и эстетическое понятие, имеющее несколько взаимосвязанных значений; 1) высотная организация музыкальных звуков (тонов) в их последовательности; 2) манера музыкального высказывания, обуславливающая его экспрессивное, синтаксическое, характеристическое и жанровое значения; 3) наименьшее сопряжение тонов в музыкальном высказывании, обладающее относительно самостоятельным выразительным значением, семантическая единица в музыке.

15) музыкальная фразировка – это одновременное владение звуком и техническими навыками;

16) гамма в теории музыки – звукоряд неопределённой протяжённости, соседние ступени которого отстают друг от друга на целый тон или полутон; в школьной исполнительской практике подразумевают восходящие либо нисходящие октавные звукоряды;

17) нюанс – термин, характеризующий музыкальную мелодичность, тонкое различие, едва заметный переход в звуке: форте – громко, dolce - нежно, appassionato - страстно и тому подобное;

18) нюансировка – способ музыкального исполнения, при котором, благодаря разным оттенкам, детали произведения получают свой рельеф;

19) ритм – организация музыки во времени;

20) октава – музыкальный интервал, в котором соотношение частот между звуками составляет 1 к 2, то есть частота высокого звука в 2 раза больше низкого;

21) стаккато – музыкальный штрих, предписывающий исполнять звуки отрывисто, отделяя один от другого паузами; стаккато — один из основных способов извлечения звука (артикуляции), противопоставляемый легато;

22) тембр – окраска звука; одна из специфических характеристик музыкального звука;

23) технологическая сторона – это состояние инструмента, мундштука, трости; постановка корпуса, головы, рук, амбушюра; техника исполнительского дыхания, техника языка (твердая, мягкая, вспомогательная атака);

24) тональность – высотное положение лада;

25) трезвучие – аккорд, состоящий из трёх звуков, расположенных по терциям;

26) фразировка – средство музыкальной выразительности, представляющее собой художественно-смысловое выделение музыкальных фраз в процессе исполнения путём разграничения



периодов, предложений, фраз, мотивов с целью выявления содержания, логики музыкальной мысли;

27) штрих – способ (приём и метод) исполнения нот, группы нот, образующих звук;

28) амплитуда струны – расстояние между её наиболее отклоняющейся при колебаниях точкой в момент максимального отклонения и той же точкой в момент, когда струна находится в положении равновесия, покоя, то есть неподвижна.

3. Цель программы: создание условий для развития музыкально-творческих способностей обучающегося на основе приобретенных им знаний, умений и навыков игры на гобое.

4. Задачи программы:

Обучающие:

1) овладение навыками и приемами игры на инструменте гобой, позволяющими грамотно исполнять музыкальные произведения соло и в ансамбле;

2) освоение и исполнение на гобое произведений различных жанров и форм в соответствии с программными требованиями;

3) освоение музыкальной грамоты, расширение кругозора и накопления музыкальных знаний, исполнительских умений и навыков.

Развивающие:

1) развитие музыкального слуха, чувство метроритма, музыкальной памяти, музыкального мышления, творческого воображения, артистических способностей;

2) формирование образного мышления, эмоционального восприятия музыки, позитивной мотивации обучающегося к творческой деятельности;

3) расширение музыкального кругозора, развитие индивидуальных способностей обучающегося.

Воспитательные:

1) воспитание у обучающегося культуры сольного и ансамблевого музицирования на инструменте, стремления к практическому использованию приобретенных знаний, умений и навыков игры на гобое;

2) воспитание правильного восприятия музыки, умения слушать музыкальное произведение, воспитание художественного вкуса, культуры исполнительского мастерства на основе осознанного восприятия музыки;

3) воспитание любви к искусству через освоение отечественных и мировых культурных ценностей, традиций, лучших образцов народного творчества;

4) формирование у обучающегося осознанной мотивации к продолжению профессионального обучения.

5. Срок обучения детей игре на гобое – пять лет. Для обучающихся, не закончивших основное, общее среднее образование, но планирующих поступление в организации, реализующие образовательные программы технического и профессионального образования в области музыкального искусства, срок обучения увеличивается на один-два года по заявлению родителей или заменяющих их лиц.

6. Объем учебного времени на реализацию программы определяется типовым учебным планом детских музыкальных школ, приведенном в приложении 1 к настоящему приказу. Обучение осуществляется в индивидуальной форме.

7. Программа предназначена для обучения детей, желающих освоить технику игры на гобое, научиться исполнять обработки русских, казахских народных мелодий, музыки народов мира и переложения классических произведений.

8. Основные принципы достижения цели программы:

2) строгая последовательность в овладении музыкальной лексикой и техническими приемами;

3) систематичность и регулярность занятий;

4) целенаправленность учебного процесса.

9. Программа создает условия для овладения приёмами игры на гобое в объёме, необходимом для дальнейшей практической деятельности будущего музыканта.

Программа направлена на творческое, эстетическое, духовно-нравственное развитие обучающегося и даёт возможность приобретения опыта исполнительской сольной, ансамблевой, оркестровой практики, навыков самостоятельной работы по изучению и постижению музыкального искусства.

10. Программа рассчитана на детей различной степени музыкальной одарённости, подготовки и общего развития. Педагог создает условия для реализации индивидуального подхода к каждому обучающемуся за счет гибкости в постановке учебных задач, возможности формирования стратегии обучения каждого ребенка. Особое внимание педагог обращает на доступность, постепенность и последовательность в освоении музыкальных знаний, пробуждение у детей интереса к музыке.

11. Программа ориентирована на развитие личностных качеств обучающегося, способствующих:

1) освоению обучающимся знаний, умений и навыков игры на гобое, позволяющих творчески исполнять музыкальные произведения в соответствии с необходимым уровнем музыкальной грамотности;

2) приобретению обучающимся опыта творческой деятельности;

3) овладению обучающимся духовными и культурными ценностями народов мира;

4) получению музыкального образования и приобщению к музыкальной культуре;

5) формированию у обучающегося комплекса знаний, умений и навыков, позволяющих в дальнейшем осваивать основные профессиональные образовательные программы в области музыкального искусства.

12. Психолого-педагогическое сопровождение направлено на:

1) создание условий для личностного, интеллектуального и социального развития, профессионального самоопределения обучающегося, соответствующих его индивидуальности, развитию творческих способностей, с учетом интеллектуально-личностных возможностей;

2) создание у обучающегося позитивной мотивации к обучению;

3) оказание помощи личности в ее самопознании, формировании адекватной самооценки и адаптации в реальных жизненных условиях, преодолении кризисных ситуаций и достижении эмоциональной устойчивости, способствующих личностному росту и саморазвитию обучающегося;

4) оказание психологической помощи и поддержки обучающегося в соответствии с целями и задачами программы.

13. Привитие обучающемуся необходимых исполнительских навыков и умений происходит в процессе работы над различными по содержанию, характеру и стилю художественными произведениями, а музыкальное воспитание и развитие их основывается на изучении народной музыки, творчества казахстанских, русских и зарубежных композиторов.

14. Особенностью программы является ее общеразвивающая направленность на приобретение детьми знаний, умений и навыков игры на гобое, опыта творческой деятельности, приемов сольного и ансамблевого исполнительства.

15. Основная практическая задача коллективного музицирования – формирование специальных ансамблевых навыков игры, которые предполагают умение слушать звучание ансамбля, ощутить единый ритмический пульс, играть согласованно и художественно в изменчиво гибком ритме, совместно исполнять, взаимодействовать с участниками ансамбля.

16. Программа учитывает возрастные и индивидуальные особенности обучающегося, ориентирована на развитие функциональной грамотности школьников и достижение ключевых и предметных компетенций (освоенных специфических знаний, умений, навыков в рамках учебного предмета).

### 17. Методологическая основа программы:

- 1) концепция целостного подхода к формированию личности;
- 2) теория возрастного, личностно-деятельностного, индивидуально-дифференцированного и проблемно-исследовательского подходов в обучении;
- 3) общедидактические постулаты современной педагогики, детерминированные ими подходы к содержанию, формам и методам образовательного процесса;
- 4) разработка проблемы развития творческих и исполнительских способностей обучающегося в контексте развивающего обучения;
- 5) теоретические и методические установки видных педагогов и музыковедов.

### 18. Педагогические принципы отбора содержания учебного материала:

- 1) принцип природосообразности и доступности учитывает возрастные особенности обучающегося, позволяя отобрать доступный для слушания, изучения, исполнения учебный материал, который будет способствовать музыкальному и духовно-нравственному развитию обучающегося;
- 2) принцип преемственности означает связь между всеми классами обучения на уровне содержания и музыкально-исполнительской деятельности обучающегося;
- 3) принцип индивидуализации обучения является главным способом практического освоения исполнительских навыков игры на инструменте;
- 4) принцип творчества предполагает раскрытие способностей и склонностей обучающегося, способствует созданию ситуации успеха, радости общения с искусством.

### 19. Специфика индивидуального обучения по предмету «Гобой» предполагает вариативность выбора методов, средств, форм обучения и подбора репертуарного комплекса.

### 20. Для достижения поставленных задач используются следующие методы обучения:

- 1) словесный – рассказ, беседа, объяснение;
- 2) наглядно-демонстрационный – исполнение произведения педагогом на инструменте, наблюдение, показ интерактивных и мультимедийных презентаций;
- 3) практический – работа на инструменте, подготовительные упражнения, самостоятельный разбор произведения, работа над отдельными частями произведения;
- 4) аналитический – сравнение, обобщение, развитие логического мышления;

5) эмоциональный – подбор ассоциаций, образов, художественного впечатления, развитие музыкально-образного мышления.

21. Выбор методов зависит от возраста и индивидуальных особенностей обучающегося, физических данных, уровня развития творческих способностей. Весь процесс обучения строится от простого к сложному.

22. Формы занятий:

1) практические – приемы и навыки игры отрабатываются на инструменте;

2) групповые занятия проводятся для коллективного музицирования в ансамбле;

3) репетиционно-концертные (подготовка и публичное представление концертных номеров);

4) конкурсы;

5) урок-игра (использование игровых технологий на уроке);

6) урок-экскурсия и другие.

23. При реализации программы педагог использует интерактивные образовательные технологии, классические и нетрадиционные типологии уроков в современной школе искусств.

24. Основной формой учебно-воспитательной работы в классе является урок, проводимый как индивидуальное занятие педагога с обучающимся. Индивидуальные формы занятий полезно сочетать с игрой в ансамбле с педагогом или другими обучающимися.

25. Программа занятий состоит из одновременно проводимых теоретических и практических занятий.

26. Виды внеурочных форм работы:

1) игра в ансамбле;

2) подготовка к концертным, конкурсным выступлениям;

3) участие в творческих и культурно-просветительских мероприятиях;

4) посещение филармоний, театров, концертных залов, музеев и др.;

5) встречи с музыкальными деятелями, исполнителями, композиторами.

27. На основе настоящей программы педагог разрабатывает рабочую учебную программу, которая определяет оптимальные и наиболее эффективные для данного класса содержание, формы, методы и приемы организации образовательного процесса.

28. Структурные элементы рабочей учебной программы:

1) титульный лист;

2) пояснительная записка;

3) планирование учебной деятельности;

4) учебно-методическое обеспечение учебного процесса.

29. На титульном листе размещаются основные сведения:

- 1) название организации образования;
- 2) название учебного предмета;
- 3) обозначение класса, для которого разработана рабочая учебная программа;
- 4) сроки действия рабочей учебной программы (учебный год);
- 5) краткая информация о педагоге;
- 6) место для отметки об утверждении рабочей учебной программы руководителем организации образования.

30. Содержание пояснительной записки:

- 1) образовательная программа как основание;
- 2) педагогическая цель и задачи, актуальные при обучении предмету в данном классе;
- 3) особенности обучения в данном классе (развивающие, коррекционно-развивающие, работа с одаренными детьми и так далее);
- 4) особенности и проблемы, существующие в организации работы в данном классе;
- 5) информация об изменении сроков и/или времени изучения отдельных тематических блоков (разделов) с указанием причин и целесообразности изменений.

31. Раздел «Планирование учебной деятельности» содержит календарно-тематическое планирование с выделением характеристик деятельности обучающихся, репертуарный перечень по классам.

32. Содержание раздела «Учебно-методическое обеспечение учебного процесса»:

- 1) перечень познавательной литературы для обучающегося;
- 2) перечень методической литературы для педагога;
- 3) перечень учебно-наглядных пособий.

33. Рабочая учебная программа педагога рассматривается на заседании методического совета и утверждается руководителем организации образования до начала учебного года.

34. Педагог на основе рабочей учебной программы составляет индивидуальный план обучения на каждого обучающегося. Индивидуальный план характеризует гармоничный процесс музыкального и духовно-нравственного развития обучающегося.

35. Индивидуальный план обучающегося составляется на каждое полугодие, утверждается руководителем организации образования, заносится в журнал или личное дело обучающегося.

36. При составлении индивидуального плана учитываются перспективные и текущие задачи планирования индивидуальной работы в соответствии с характеристикой обучающегося в начале и конце учебного года.

В одном и том же классе индивидуальные планы реализации программы, концертные и экзаменационные программы значительно отличаются по уровню сложности.

37. Индивидуальный план обучающегося отражает широкие репертуарные тенденции, обновление и обогащение репертуара благодаря привлечению народной, классической и современной музыки с использованием элементов композиторской техники.

38. Правильная организация учебного процесса, успешное и всестороннее развитие музыкально-исполнительских данных обучающегося зависят непосредственно от того, насколько тщательно спланирована работа в целом, продуман выбор репертуара.

39. Педагог вырабатывает индивидуальную репертуарную стратегию для каждого обучающегося с учетом его музыкальных потребностей и особенностей дарования.

40. Педагог формирует индивидуальный репертуарный перечень музыкальных произведений, систематизирует произведения и дополняет репертуар в соответствии с индивидуальными возможностями обучающегося.

41. Репертуарный перечень включает произведения казахской, русской, зарубежной музыки, высокохудожественные детские, юношеские пьесы современных композиторов, популярные песни из мультфильмов, детских кинофильмов, народную музыку и другие.

42. Педагог активно использует в учебном процессе обработки казахских народных песен, произведения казахстанских композиторов, учитывая в процессе их изучения характерные ладовые, гармонические, ритмические и мелодические особенности.

43. Насыщенность учебного репертуара сочинениями разных жанров и стилей создает благоприятную ситуацию для изучения, сравнения, систематизации музыкального материала.

44. Педагог систематически обновляет и расширяет репертуарный перечень, включая в него лучшие пьесы, создаваемые современными отечественными и зарубежными композиторами.

45. Педагог тщательно продумывает методику и репертуар обучающегося, добиваясь постепенного перехода от менее трудных заданий к более сложным, подбирая учебный материал, доступный для обучающегося как со стороны художественного содержания, так и техники исполнения.

46. Педагог устанавливает степень завершённости работы над репертуаром, фиксирует этапы изучения произведений, варьирует объём и сложность программы, пополняя репертуарный список за счёт нового репертуара с учётом личностного и индивидуального подходов к каждому обучающемуся.

47. В работе над репертуаром педагог учитывает, что часть произведений предназначена для публичного или концертного (экзаменационного) исполнения, остальные - для работы в классе или в порядке ознакомления.

48. В индивидуальный план не включаются произведения, превышающие музыкально-исполнительские, художественные, технические возможности обучающегося, также не соответствующие его возрастным особенностям.

49. Для расширения музыкального кругозора обучающегося, помимо произведений, детально изучаемых в классе, осуществляется знакомство с целым рядом разнохарактерных пьес, допуская при этом различную степень завершенности работы над ними, не требуя обязательного выучивания наизусть.

50. Обязательные разделы индивидуального плана:

- 1) работа над гаммами;
- 2) работа над этюдами и упражнениями;
- 3) исполнение пьес классических и современных авторов;
- 4) исполнение произведений композиторов Казахстана;
- 5) обработки народных песен и танцев;
- 6) работа в составе ансамбля;
- 7) навыки чтения нот с листа.

51. В конце каждого полугодия педагог отмечает качество выполнения задания и вносит изменения в ранее утвержденный репертуарный перечень, в конце года даёт характеристику музыкального и технического развития, успеваемости и работоспособности обучающегося.

52. Характеристика обучающегося на конец года освещает следующие стороны его индивидуальности:

- 1) уровень музыкальных данных (слух, ритм, память);
- 2) соответствие исполнительского аппарата, обучающегося данному музыкальному инструменту;
- 3) степень приспособляемости к инструменту;
- 4) общее развитие, эмоциональность, восприимчивость, скорость реакции;
- 5) отношение к занятию музыкой;
- 6) работоспособность, собранность;
- 7) умение заниматься самостоятельно;
- 8) степень грамотности в разборе текста;
- 9) скорость освоения музыкальных произведений;
- 10) успехи к концу года;
- 11) недостатки в музыкально-техническом развитии обучающегося и задачи по их преодолению.



53. Для характеристики обучающегося отмечаются такие индивидуальные качества, как целеустремленность, наличие художественного воображения, свободное владение инструментом, наличие технической свободы.

54. Самостоятельные занятия проводятся регулярно и систематически. Объем работы определяется с учетом минимальных затрат на подготовку домашнего задания, параллельного освоения детьми программы общего среднего образования.

55. Индивидуальная домашняя работа может проводится в несколько приемов и строится в соответствии с рекомендациями педагога. В первую очередь прорабатываются самые сложные музыкальные эпизоды, используя различные технические приемы. С учетом умственных и физических возможностей обучающегося педагог определяет время работы над тем или иным произведением.

56. Содержание домашних заданий:

- 1) упражнения для развития звука (работа над продолжительностью звука);
- 2) работа над развитием техники (гаммы, упражнения, этюды);
- 3) работа над художественным материалом (пьесы или произведения крупной формы);
- 4) чтение нот с листа.

57. Формы работы для активизации самостоятельных занятий обучающегося:

- 1) анализ собственного исполнения (обучающийся оценивает свою игру, отмечает допущенные ошибки);
- 2) запись обучающимся в дневник важнейших рекомендаций педагога относительно работы над произведениями;
- 3) устный отчет о подготовке домашних заданий (обучающийся рассказывает о трудностях и устранении трудностей).

58. Межпредметные связи предмета «Гобой» с предметами «Сольфеджио», «Казахская музыкальная литература», «Мировая музыкальная литература», «Коллективное музицирование» побуждают обучающегося к целостному познанию различных художественных явлений.

59. Программные требования в 1 классе:

- 1) обучающийся знакомится с инструментом, устройством, правилами ухода за ним, названием нот, расположением их на нотном стане с длительностью звуков, метром и другими элементарными теоретическими сведениями;
- 2) проводится работа над постановкой корпуса, рук, ног, формируются представления об исполнительском дыхании, навыки первоначального звукоизвлечения;

3) обучающийся осваивает штрихи дета́ше, стаккато и легато, мажорные и минорные гаммы, арпеджио трезвучий в тональностях: «до», «соль», «фа мажор», «ля», «ми», «ре минор», 10-12 этюдов, упражнений в штрихе «дета́ше», 6-8 легких пьес.

60. Содержание учебного предмета в 1 классе.

Тематическое планирование.

Тема 1. Знакомство с инструментом. Устройство гобоя. Правила ухода за инструментом.

Тема 2. Ознакомление с названием нот, расположение их на нотном стане с длительностью звуков, метром и другими элементарными теоретическими сведениями.

Тема 3. *Постановка исполнительского дыхания.* Развитие исполнительского дыхания. Взаимосвязь исполнительского дыхания с работой губ, языка, пальцев. Достижение чистоты интонации.

Тема 4. Функция губ при игре, значение техники губ и методы её развития. Система губных и лицевых мышц, понятие губного аппарата, понятие «амбушюр». Взаимосвязь губного аппарата с исполнительским дыханием.

Тема 5. *Постановка корпуса.* Характерные недостатки постановки *корпуса* у начинающих музыкантов.

Тема 6. Функции языка, особенности атаки звука. Развитие техники языка. Роль языка в звукоизвлечении. Строение и функции мышц языка. Понятие атака звука. Виды атак. Наиболее употребительные штрихи при игре на гобое. Способы их обозначения и особенности исполнения. Музыкально-выразительное значение штрихов и их применение в зависимости от стилистических особенностей музыки. Координация движений языка, выдыхаемой струи воздуха и пальцев при исполнении штрихов. Развитие технических приёмов, связанных с работой языка при исполнении на гобое.

Тема 7. Техника пальцев, её значение в практике игры и способы её развития. Понятие техники пальцев. Механизм пальцевых движений. Сознательность и автоматизм в овладении техническими навыками. Способность исполнительского аппарата к автоматическим действиям. Особенности развития техники пальцев. Координация, синхронное взаимодействие пальцев и языка. Контролирующие функции слуха в процессе музыкального исполнения. Способы развития техники пальцев как неотъемлемая часть совершенствования исполнительской техники.

Тема 8. Настройка инструмента.

Тема 9. Штрихи, артикуляция, атака звука, звуковедение. Определение понятия штрих. Штрих как приём извлечения, ведения и окончания музыкального звука. Штрихи дета́ше, стаккато и легато.

Тема 10. Мажорные и минорные гаммы в тональностях: «до», «соль», «фа мажор», «ля», «ми», «ре минор».

Тема 11. Арпеджио трезвучий в тональностях: «до», «соль», «фа мажор», «ля», «ми», «ре минор».

Тема 12. Работа над пьесами. Навыки по использованию музыкально-исполнительских средств выразительности (работа над штрихами, нюансами, фразировкой).

Тема 13. Прослеживание связи между художественной и технической сторонами изучаемого произведения.

Тема 14. Навыки чтения нот с листа. Развитие музыкальной памяти.

Тема 15. Разучивание упражнений.

Тема 16. Мажорные и минорные гаммы в тональностях с одним знаком.

Тема 17. Трезвучия в медленном темпе. Развитие чувства устойчивости темпа.

Тема 18. Разучивание упражнений.

Тема 19. Разучивание этюдов.

Тема 20. Разучивание пьес.

61. Ожидаемые результаты освоения программы 1 класса.

К концу обучения в 1 классе обучающийся имеет следующие знания, умения и навыки:

- 1) знает устройство и правила ухода за гобоем;
- 2) знает основы музыкальной грамоты;
- 3) использует правильное дыхание при игре на гобое;
- 4) знает постановку амбушюра;
- 5) знает и соблюдает постановку *пальцев рук* и тела;
- 6) знает понятие «штрих» и штрихи деташе, стаккато и легато;
- 7) исполняет арпеджио трезвучий в тональностях: «до», «соль», «фа мажор», «ля», «ми», «ре минор»;
- 8) исполняет мажорные и минорные гаммы в тональностях: «до», «соль», «фа мажор», «ля», «ми», «ре минор»;
- 9) владеет первоначальными навыками чтения нот с листа;
- 10) исполняет простые упражнения, этюды, пьесы.

623. Программные требования во 2 классе:

1) продолжается работа по формированию исполнительской техники, постановке губ, рук, корпуса, исполнительского дыхания, развитию навыков чтения с листа этюдов и упражнений;

2) продолжается работа над интонацией, звукоизвлечением и ритмом, повышается требовательность к качеству исполнения штрихов, осваиваются навыки по использованию музыкально-исполнительских

средств выразительности, прорабатываются наиболее трудные эпизоды в изучаемых пьесах и произведениях крупной формы;

3) обучающийся осваивает мажорные и минорные гаммы, арпеджио трезвучий в тональностях до двух знаков включительно, по возможности в две октавы (в умеренном темпе), 14-16 этюдов и упражнений в штрихах деташе, стаккато и легато, 10-14 пьес, 4-6 ансамблей.

63. Содержание учебного предмета во 2 классе.

Тематическое планирование.

Тема 1. Работа над постановкой губ, рук, корпуса, исполнительского дыхания.

Тема 2. Мажорные и минорные гаммы в тональностях до двух знаков включительно, по возможности в две октавы (в умеренном темпе);

Тема 3. Арпеджио трезвучий в тональностях до двух знаков включительно, по возможности в две октавы (в умеренном темпе).

Тема 4. Работа над пьесами и произведениями крупной формы. Навыки по использованию музыкально-исполнительских средств выразительности.

Тема 5. Связь между художественной и технической сторонами изучаемого произведения.

Тема 6. Работа над развитием у обучающегося навыков чтения этюдов и упражнений с листа.

Тема 7. Разучивание упражнений (в штрихах деташе, стаккато и легато).

Тема 8. Разучивание этюдов (в штрихах деташе, стаккато и легато).

Тема 9. Разучивание пьес.

64. Ожидаемые результаты освоения программы 2 класса.

К концу обучения во 2 классе обучающийся имеет следующие знания, умения и навыки:

1) *правильно расходует дыхание при фразировке;*

2) *использует различные штрихи и нюансировку;*

3) знает мажорные и минорные гаммы в тональностях до двух знаков включительно;

4) знает трезвучия, арпеджио в тональностях до двух знаков в умеренном темпе;

5) исполняет хроматические гаммы штрихами *detache* и *legato*;

6) владеет навыками по использованию музыкально-исполнительских средств выразительности;

7) умеет устанавливать связь между художественной и технической сторонами изучаемого произведения;

8) владеет первоначальными навыками чтения с листа этюдов и упражнений;

9) исполняет гаммы, этюды в различных нюансах и штрихах;

10) умеет работать над трудными местами изучаемого произведения, отдельными фрагментами, объединять фрагменты в общее целое.

65. Программные требования в 3 классе:

1) ведется дальнейшая работа над развитием музыкально-образного мышления и исполнительских навыков обучающегося, формированием исполнительской техники, развитием навыков чтения с листа этюдов и упражнений;

2) обучающийся прорабатывает наиболее трудные эпизоды в изучаемых пьесах и произведениях крупной формы, учитывая связь между художественной и технической сторонами;

3) обучающийся осваивает мажорные и минорные гаммы, арпеджио трезвучий в тональностях до трёх знаков включительно (в подвижном темпе) в различных штриховых и ритмических вариантах, 15-20 этюдов в штрихах деташе, стаккато, легато, 12-14 пьес, 6-8 ансамблей.

66. Содержание учебного предмета в 3 классе.

Тематическое планирование.

Тема 1. Мажорные и минорные гаммы, арпеджио трезвучий в тональностях до трёх знаков включительно в подвижном темпе.

Тема 2. Работа над пьесами и произведениями крупной формы. Использование музыкально-исполнительских средств выразительности. Работа над штрихами, нюансами, звуковедением. Связь между художественной и технической сторонами изучаемого произведения.

Тема 3. Чтение нот с листа.

Тема 4. Разучивание пьес.

Тема 5. Разучивание этюдов.

Тема 6. Разучивание произведений крупной формы.

67. Ожидаемые результаты освоения программы 3 класса.

К концу обучения в 3 классе обучающийся имеет следующие знания умения и навыки:

1) исполняет мажорные и минорные гаммы, арпеджио трезвучий в тональностях до трёх знаков включительно. Гаммы исполняются различными штриховыми и ритмическими вариантами в подвижном темпе;

2) учитывает связь между художественной и технической сторонами произведения при исполнении пьес и произведений крупной формы;

3) владеет навыками по использованию музыкально-исполнительских средств выразительности (работа над штрихами, нюансами, звуковедением);

4) осваивает навыки чтения с листа этюдов и упражнений.

68. Программные требования в 4 классе:

1) продолжается дальнейшая работа по формированию исполнительской техники при более высоких требованиях к качеству звука и выразительности исполнения;

2) прорабатываются художественно оправданные технические приемы при исполнении пьес, произведений крупной формы, развиваются навыки чтения с листа, анализа произведений;

3) обучающийся осваивает мажорные и минорные гаммы в различных штрихах в подвижном темпе, хроматическую гамму в медленном движении, арпеджио трезвучий в тональностях до четырёх знаков включительно, 15-20 этюдов, 8-10 пьес, 8-10 ансамблей.

69. Содержание учебного предмета в 4 классе.

Тематическое планирование.

Тема 1. Формирование исполнительской техники. Виды дыхания.

Тема 2. Мажорные и минорные гаммы в подвижном темпе.

Тема 3. Хроматическая гамма в медленном движении,

Тема 4. Арпеджио трезвучий в тональностях до четырёх знаков включительно.

Тема 5. Работа над пьесами и произведениями крупной формы. Музыкально-исполнительские средств выразительности. Анализ исполняемых произведений. Виды техники исполнительства. Использование художественно оправданных технических приемов.

Тема 6. Развитие навыков чтения с листа.

Тема 7. Разучивание пьес.

Тема 8. Разучивание этюдов.

Тема 9. Разучивание произведений крупной формы.

70. Ожидаемые результаты освоения программы 4 класса.

К концу обучения в 4 классе обучающийся имеет следующие знания, умения и навыки:

1) исполняет мажорные и минорные гаммы (в различных штрихах) в подвижном темпе;

2) исполняет хроматические гаммы в медленном движении;

3) знает арпеджио трезвучий в тональностях до четырёх знаков включительно;

4) владеет навыками по использованию музыкально-исполнительских средств выразительности;

5) умеет анализировать исполняемые произведения;

6) знает виды техники исполнительства, использует художественно оправданные технические приемы;

7) владеет навыками чтения с листа упражнений, этюдов.

71. Программные требования в 5 классе:

1) продолжается работа над пьесами, произведениями крупной формы, развитием навыков чтения с листа этюдов, пьес, ансамблей, использованием музыкально-исполнительских средств выразительности, выполнением анализа исполняемых произведений, владением различными видами техники исполнительства, использованием художественно оправданных технических приемов;

2) обучающийся осваивает гаммы мажорные и минорные в тональностях до 5-ти знаков, арпеджио, доминантсептаккорды во всех тональностях, хроматическая гамма в различных штрихах и ритмических рисунках, отдельные гаммы в две октавы, 18-20 этюдов во всех ключах, 8-10 произведений малой формы, 1-2 произведения крупной формы, 8-10 пьес (из них 2-3 произведения крупной формы), 4-6 ансамблей.

72. Содержание учебного предмета в 5 классе.

Тематическое планирование.

Тема 1. Гаммы мажорные и минорные в тональностях до 4-х знаков.

Тема 2. Арпеджио, доминантсептаккорды во всех тональностях.

Тема 3. Хроматическая гамма в различных штрихах и ритмических рисунках, отдельные гаммы в две октавы.

Тема 4. Гаммы мажорные и минорные, арпеджио во всех тональностях в умеренном темпе.

Тема 5. Работа над пьесами и произведениями крупной формы. Навыки по использованию музыкально-исполнительских средств выразительности, выполнению анализа исполняемых произведений, владению различными видами техники исполнительства, использованию художественно оправданных технических приемов. Развитие навыков чтения с листа этюдов, пьес, ансамблей.

Тема 6. Разучивание этюдов.

Тема 7. Разучивание произведений малой формы.

73. Ожидаемые результаты освоения программы 5 класса.

К концу обучения в 5 классе обучающийся имеет следующие знания, умения и навыки:

1) владеет исполнительской техникой;  
2) исполняет мажорные и минорные гаммы до четырех знаков;  
3) исполняет арпеджио, доминантсептаккорды во всех тональностях;

4) исполняет хроматическую гамму в различных штрихах и ритмических рисунках, отдельные гаммы в две октавы;

5) знает и исполняет гаммы мажорные и минорные, арпеджио во всех тональностях в умеренном темпе;

6) владеет различными видами техники исполнительства;  
 7) использует при исполнении произведений художественно оправданные технические приемы;

8) развивает навыки чтения нот с листа;

9) владеет навыками анализа исполняемых произведений.

74. Ожидаемые результаты освоения образовательной программы.

Выпускник знает:

1) творчество композиторов, выдающихся отечественных и зарубежных произведений в области музыкального искусства;

2) художественно-исполнительские возможности гобоя;

3) музыкальные жанры и основных стилистические направления;

4) различную жанровую музыку;

5) лучшие образцы мировой музыкальной культуры;

6) основы музыкальной грамоты;

7) основные средства музыкальной выразительности, используемые в музыкальном искусстве;

8) наиболее употребляемую музыкальную терминологию;

9) репертуар для гобоя, включающий произведения разных стилей и жанров в соответствии с программными требованиями.

Выпускник умеет:

1) самостоятельно разучивать музыкальные произведения различных

жанров и стилей на ударном инструменте;

2) самостоятельно преодолевать технические трудности при разучивании несложного музыкального произведения на гобое;

3) создавать художественный образ при исполнении музыкального произведения на гобое;

4) грамотно исполнять изученные музыкальные произведения;

5) анализировать нотный текст с объяснением роли выразительных средств в контексте музыкального произведения;

6) играть соло, в ансамбле и оркестре;

7) работать со звуковой техникой;

8) использовать тембровое многообразие гобоя.

У выпускника сформированы:

1) комплекс исполнительских знаний, умений и навыков, позволяющий использовать многообразные возможности гобоя для достижения наиболее убедительной интерпретации авторского текста, самостоятельно накапливать репертуар из музыкальных произведений различных эпох, стилей, направлений, жанров и форм;

2) умения по чтению с листа музыкальных произведений, навыки подбора по слуху и чтения с листа несложных музыкальных произведений;

3) основы ансамблевого музицирования;



- 4) художественный вкус обучающегося;
- 5) навыки по использованию музыкально-исполнительских средств выразительности;
- 6) навыки по воспитанию слухового контроля и умению управлять процессом исполнения;
- 7) навыки по использованию музыкально-исполнительских средств выразительности, выполнению анализа исполняемых произведений, владению различными видами техники исполнительства, использованию художественно оправданных технических приемов;
- 8) навыки теоретического анализа исполняемых произведений;
- 9) навыки репетиционно-концертной работы в качестве солиста;
- 10) навыки коллективной творческой деятельности.

75. Целью контроля успеваемости является выявление результативности в освоении образовательной программы обучающимся.

Контроль освоения программы обучающимися осуществляется в форме контрольной работы, технического зачета, академического концерта, итоговая аттестация – в форме выпускного экзамена.

76. Форма аттестации и контрольно-программные требования к выступлениям обучающихся:

1) 1 класса – в первой четверти: контрольная работа (1 этюд, 1 пьеса), во второй четверти: академический концерт (2 разнохарактерные пьесы), в четвертой четверти: академический концерт (2 пьесы различного характера);

2) 2 класса – в первой, третьей четвертях: технический зачет (мажорные и минорные гаммы и арпеджио трезвучий, 1 этюд), во второй четверти: академический концерт (2 пьесы различного характера, в четвертой четверти: академический концерт (2 разнохарактерные пьесы);

3) 3 класс – в первой, третьей четвертях: технический зачет (мажорные и минорные гаммы и арпеджио трезвучий, 1 этюд), во второй четверти: академический концерт (2 пьесы различного характера), в четвертой четверти: академический концерт (2 разнохарактерные пьесы);

4) 4 класса – в первой, третьей четвертях: технический зачет (гаммы, арпеджио трезвучий и септаккордов, 1 этюд), во второй четверти: академический концерт (1 концертное произведение крупной формы), в четвертой четверти: академический концерт (1 пьеса композитора Казахстана, 2 разнохарактерные пьесы или 1 произведение крупной формы);

5) 5 класса – в первом полугодии: технический зачет (3 разнохарактерные пьесы), в третьей четверти: технический зачет (1 произведение крупной формы, 1 пьеса), в четвертой четверти:

выпускной экзамен: (1 произведение крупной формы, 1 пьеса или 3 разнохарактерные пьесы, обязательное исполнение произведений композиторов Казахстана).

77. Критерии оценивания результатов обучения в музыкальном образовании складываются из результатов текущей успеваемости по предмету и оценок, полученных на концертных выступлениях.

При оценке работы обучающегося педагог учитывает следующие параметры:

1) постановка корпуса, пальцевого аппарата, ног, амбушюра, владение исполнительским дыханием, пальцевым аппаратом, амплитуда поднятия; синхронность поднятия пальцев; моторность;

2) владение музыкальным звуком (атака и прекращение звука, артикуляция (работа языка), выразительность тембра, протяженность звука (развитость выдоха), протяженность звука в одном нюансе, протяженность звука в динамике (крещендо, диминуэндо), интонационная чистота звука, нюансировка, основные штрихи);

3) уровень развития музыкальных способностей, физической выносливости, музыкальной памяти (умение без остановок и ошибок исполнять музыкальные произведения), передача художественного образа музыкального произведения, умение выдержать единый темп произведения (если нет темповых отклонений), умение чувствовать и исполнять музыкальные произведения с темповыми отклонениями, ровность ритмических комбинаций (ритмического рисунка).

78. Критерии оценки:

1) оценка «5» «отлично» – исполнение программы, соответствующей году обучения, наизусть, выразительно; отличное знание текста, владение необходимыми техническими приемами, штрихами; хорошее звукоизвлечение, понимание стиля исполняемого произведения; использование художественно оправданных технических приемов, позволяющих создавать художественный образ, соответствующий авторскому замыслу.

2) оценка «4» «хорошо» – программа соответствует году обучения, грамотное исполнение с ясной художественно-музыкальной трактовкой, наличие мелких технических недочетов, небольшое несоответствие темпа, недостаточно убедительное донесение образа исполняемого произведения;

3) оценка «3» «удовлетворительно» – плохое знание нотного текста, недоученный текст, слабая техническая подготовка, малохудожественная игра, при исполнении обнаружены технические ошибки, характер произведения не выявлен;

4) оценка «2» «неудовлетворительно» – незнание наизусть нотного текста, слабое владение навыками игры на инструменте,

подразумевающее плохую посещаемость занятий и слабую самостоятельную работу;

5) зачет (без оценки) – исполнение соответствует необходимому уровню на данном этапе обучения.